

การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

A Study of Analytical Thinking Skills of Grade 8 Students in the s 22102 Course Using The Historical Method And Graphic Diagram .

ลัดดา ชัยหาทัพ^{*1)} นิลมณี พิทักษ์^{*2)}

Ladda Chaihatup^{*1)} Nilmanee Pitak^{*2)}

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Department of Curriculum and Instruction. Faculty of Education, Khon Kaen University.

²⁾ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Assistant Professor at Department of Social Studies. Faculty of Education, Khon Kaen University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 34 คน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยมีรูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One – Shot Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 12 ชั่วโมง 2) แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจำนวน 34 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของนักเรียนทั้งหมด ที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งผ่านที่กำหนด คือให้นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำนวน 34 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 ของนักเรียนทั้งหมด ที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

คำสำคัญ : การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this study were to 1) Study Analytical Thinking Skills, and 2) Study Learning Achievement by using Historical Methodology with Graphic Organizer technique for Course S 22102 of Grade 8 students in which 70% students were expected to pass 70 % criterion. The sampling group of the study was 34 Grade 8 students during second semester in academic year 2014 at Demonstration School of KhonKaen University, Secondary Level. This research methodology was One - Shot case study with research tools as follows: 1) Six Lesson Plans for 12 teaching hours of S 22102 History Course, 2) Analytical Thinking multiple choices Test, 4 choices 30 items, 3) Learning Achievement multiple choices Test, 4 choices 30 items. Data were analyzed by finding arithmetic mean, and percentage.

The research findings were as follows:

- 1) Analytical Thinking Skills of 34 Students, there were 26 Students or 76.5 % of total who passed criterion of above 70 % which met the criterion that 70 % of the Students passed criterion of 70 %
- 2) Learning achievement of 34 Students, there were 28 Students or 82.4 % of total who passed criterion of above 70 % which met the given criterion that 70 % of the Students were able to passed the achievement criterion of 70 %

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล ทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเน้นการฝึกกระบวนการคิดของนักเรียน มุ่งพัฒนาด้านอารมณ์ เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ทั้งยังสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งทางด้านอารมณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีการมุ่งส่งเสริมกระบวนการคิดและมีวิธีการคิดที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้คิด ได้ทำ ได้ทบทวน ได้พิสูจน์ผล และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

ในปัจจุบันสภาพของสังคมไทยที่กำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องวิถีคิด ซึ่งทุกวันนี้คนในสังคมไทยอยู่ใน

สภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ที่นำไปสู่การทำให้มีแนวคิดที่แตกต่างไปจากอดีต ทำให้เกิดความคิดที่ขัดแย้ง คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว คิดแบ่งแยก ไม่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทำให้การแก้ปัญหาส่วนรวมและการตัดสินใจในการดำรงชีวิตประจำวันไม่บรรลุเป้าหมาย

การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิดอย่างละเอียดจากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง การคิดวิเคราะห์มีประโยชน์มากในการช่วยพิจารณาเรื่องราวต่างๆ ทำให้บุคคลได้พิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างครบถ้วนรอบด้าน การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นเมื่อเราต้องการทำความเข้าใจโดยการพยายามตีความข้อมูลที่ได้รับ เมื่อเกิดข้อสงสัยสมองจะพยายามหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น หรือเพื่อประเมินสิ่งต่างๆ ที่ต้องตัดสินใจเลือกสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม ทำให้ไม่สรุปเรื่องราวต่างๆ อย่างรวดเร็วเกินไป ซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดตามมา ทำให้บุคคลได้ใช้ข้อมูลร่วมในสถานการณ์ต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินตัดสินใจและมองเห็นโอกาสความเป็นไปได้ของสิ่ง

ที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตการณ์โอกาสความสำเร็จในอนาคตและช่วยให้บุคคลมองเห็นแง่มุมอื่น ๆ ที่สามารถคิดสร้างสรรค์งานใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในโลกได้ [1]

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) โดยการสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนทั่วไป พบว่า ครูผู้สอนเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ไม่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ ครูไม่ค่อยนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ๆ มาใช้ไม่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการปฏิบัติจริง ส่วนใหญ่ครูจะยึดหนังสือเรียนแทนหลักสูตร และเนื่องจากครูผู้สอนมีคาบสอนมาก มีภาระงานพิเศษอื่นๆ มาก ครูไม่มีโอกาสได้พัฒนารูปแบบวิธีการสอนใหม่ๆ นักเรียนเองขาดความกระตือรือร้นในการเรียน จากการรายงานสรุปผลการเรียนประจำปีการศึกษา 2556 ของงานทะเบียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ และนักเรียนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ ในปัญหาหรือสถานการณ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 4 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 50 [2]

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้กล่าวมา จึงเห็นควรที่จะมีการศึกษาหาวิธีการสอนที่จะพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น และจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสำคัญๆ ของนักวิชาการ นักการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสอน วิธีการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจและคาดว่าจะพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้ เพราะเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาความรู้ความจริงตามหลักทฤษฎีที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีระบบระเบียบเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนเป็นลำดับ [3] ดังนี้ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน ขั้นที่ 2 วางแผนศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ขั้นที่ 3 ตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินค่าข้อมูลหรือหลักฐาน

ขั้นที่ 4 การตีความและสรุป ขั้นที่ 5 นำเสนอผลการค้นคว้า เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (ศึกษาศาสตร์)

การจัดการเรียนการสอนแบบผังกราฟิก เป็นรูปแบบการสอนอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดและการรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการคิดของผู้เรียนเอง เพราะผังกราฟิกเป็นรูปแบบในการจัดระบบข้อมูลและแนวคิด โดยใช้คำ รูปภาพ รูปแบบ และแผนภาพ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความคิด ความจำ การจัดระบบข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นๆ นอกจากนี้ [4] ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับผังกราฟิกไว้ว่า เป็นแผนผังทางความคิด ประกอบด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้โครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส22102 ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมผังกราฟิก เพราะขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์และผังกราฟิกเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล อย่างเป็นขั้นตอน ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ดำรงชีวิต การพัฒนาตนเองและสังคมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก รายวิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก หมายถึง วิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบตามลำดับขั้นตอนโดยการนำผังกราฟิกเข้ามาช่วยในการสรุปองค์ความรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน โดยการนำรูปภาพ หรือข่าว สถานการณ์และการตั้งคำถาม ซึ่งผู้สอนจะต้องดำเนินการวางแผนและเตรียมการไว้ล่วงหน้า ผู้สอนใช้ผังกราฟิกรูปแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับการกำหนดประเด็นปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดข้อคิดซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดประเด็นปัญหา

ขั้นที่ 2 วางแผนศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เป็นการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา จากหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง คือ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยผู้สอนต้องให้คำแนะนำวิธีการให้นักเรียนศึกษาข้อมูล การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะจากเอกสารในห้องสมุด จากหนังสือพิมพ์ หรือ แม้แต่การสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินค่าข้อมูลหรือหลักฐาน ซึ่งผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำวิธีการวิเคราะห์และประเมินค่าด้วยการนำปัญหามาแยกแยะประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ อะไรบ้าง ก่อให้เกิดผลดีผลเสียอย่างไร และนำข้อมูลมาประเมินค่าด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักฐานอื่น ที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงเดียวกัน นอกจากนั้นต้องประเมินคุณค่าของงาน

ขั้นที่ 4 ตีความ สรุปและเรียบเรียง โดยใช้ผังกราฟิก เป็นขั้นที่นำเอาข้อมูลต่างๆ มาพิจารณา อธิบาย วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นประกอบกัน แล้วจึงดำเนินการผสมผสานและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เช่น ผังความคิด ผังโน้ตส์ ตารางเปรียบเทียบ

ผังก้างปลา ผังเรียงลำดับ ฯลฯ ผู้สอนต้องแนะนำการเขียนสรุปให้รัดกุมได้ประเด็นสำคัญ ตลอดจนแนวคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

ขั้นที่ 5 นำเสนอผลการค้นคว้า เป็นขั้นนำเสนอผลงานที่นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้ามา อาจทำได้หลายวิธี เช่น การบรรยาย การอภิปรายรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ผู้สอนจะต้องแนะนำเทคนิคในการนำเสนอผลการค้นคว้า เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ซึ่งจะทำให้ผลงานมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน หมายถึง การรู้จักคิดแยกแยะจนเกิดทักษะในด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะในการตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินค่าของข้อมูลจากหลักฐาน ตีความ สรุป เรียบเรียง และนำเสนอข้อมูล ซึ่งวัดจากแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่นักเรียนได้เรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ผ่านเกณฑ์ หมายถึง คะแนนที่กำหนดให้นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป และให้นักเรียนร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 34 คน

2. ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เอเชียและการจัดการเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์ ตลอดจนการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเอกสารต่างๆ เพื่อนำ

ความรู้มาประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ขึ้นเขียนรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้เขียนรายงานการวิจัยในรูปแบบของรูปเล่มจำนวน 5 บท

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น พบว่า นักเรียนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนจากการทำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ให้นักเรียนร้อยละ 70 และมีคะแนนการคิดวิเคราะห์โดยเฉลี่ย 22.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.04 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมผังกราฟิกของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า นักเรียนจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 ของนักเรียนทั้งหมด ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ย 22.47 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.90 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน จากการทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยเป็นแบบทดสอบ

ที่เป็นข้อความ บทความ สถานการณ์ต่าง ๆ ส่วนคำตอบเป็นข้อสรุปจำนวน 30 ข้อ ที่แสดงการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนทั้งหมด 34 คน มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื่องจากการจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก มีขั้นตอนที่ช่วยส่งเสริม ให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิด กระบวนการในการทำงานกลุ่มอย่างเป็นระบบ ซึ่งนักเรียนได้มีการกำหนดประเด็นที่จะศึกษา มีการวางแผนในการศึกษาและการแสวงหาความรู้ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การตีความสรุปเรียบเรียงผลงานในรูปแบบของผังกราฟิกที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี ตลอดจนสามารถเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าได้อย่างน่าสนใจ

จากการที่นักเรียนได้เลือกรูปแบบของผังกราฟิก ได้แก่ ผังโน้ตสน์ ผังความคิด ผังวงจรหรือผังวัฏจักร ผังตารางเปรียบเทียบ ผังก้างปลา และผังเรียงลำดับ เพื่อนำมาใช้ประกอบการเขียนสรุปผลงานของนักเรียน จากการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ของประเด็นที่นักเรียนสนใจ และยังทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และหลักการ ของเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แหม่มณี [5] กล่าวถึงประโยชน์ของเทคนิคผังกราฟิก ดังนี้ 1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน

2. ถ้าเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย การใช้ผังกราฟิกจะช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย

3. ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม

อยู่ในสมองได้มีการแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน และประหยัดเวลา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศมัย เดิมสันเทียะ [6] ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ จากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ทักษะการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนโดยวิธีการ ทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ จิมอาษา [7] ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วัฏจักรการ เรียนรู้ 7 ขั้น สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำเนินชีวิตในสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้

วัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น มีจำนวนนักเรียนที่ผ่าน เกณฑ์ทั้งหมด 13 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 17 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ไว้คือ ร้อยละ 75 และมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.06 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.29

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจาก จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับผังกราฟิก โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ที่เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนทั้งหมด 34 คน มีนักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 ซึ่งเป็น ไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื่องจากการจัดการ เรียนการสอน โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ ผังกราฟิก แสดงว่าการจัดกิจกรรมการสอน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สมนึก อ่อนแสง [8] ได้ศึกษาผลการ เรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิ

จอร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วย วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิจอร์ ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี [9] ได้ศึกษาผลการใช้ หน่วยการเรียนรู้ย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้ การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ต่อการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 86.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือนักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก วิชา ส 22102 ประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ รวมทั้ง การใช้กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ นั้น ทำให้นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ช่วยสร้าง บรรยากาศในการเรียนให้มีความสนุกสนาน นักเรียน ทำงานได้อย่างเป็นระบบ ได้ใช้ความคิดและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ใช้เหตุและผล เกิดทักษะในการแสวงหา ความรู้ และยังทำให้นักเรียนมีความรอบคอบในการ ทำงานมากขึ้น ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกยังเป็นส่วนช่วย ให้นักเรียนได้เกิดความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานและ ชิ้นงาน ทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ จดจำ เนื้อหาที่เรียนได้นานขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด วิเคราะห์สามารถพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้โดยการใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิก ผู้สอนควรเตรียม ความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

เกี่ยวกับทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ก่อนการทดลอง เช่น วิธีการค้นคว้าสืบเสาะข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ การแยกประเภทของหลักฐาน การตีความสังเคราะห์การอภิปรายกลุ่มและการนำเสนอ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ทักษะและกระบวนการดังกล่าว จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีการวางแผน เข้าใจในสิ่งที่กำลัง ปฏิบัติและทำให้ผู้เรียนเกิดความสามัคคีและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และต้องควบคุมเวลาให้มีความเหมาะสม และเพียงพอกับการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน

1.2 ในการประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้สอนควรเน้นบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีอิสระในการใช้ความคิดบนพื้นฐานการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการคิดเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นเหตุเป็นผล จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการพัฒนาความสามารถในด้านการคิดของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยโดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิกใช้กับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ในปัจจุบัน

2.2 ควรมีการวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้โดยการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังกราฟิกกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดเชื่อมโยง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Cademic and Educational Standards. The guidelines. Learning to Develop thinking skills. Analysis. Ministry of Education. Printing Agricultural Cooperatives of Thailand.2549 (In Thai)
- [2] Suwit Muncom. The strategies taught to think critically. The ceremony, the Metropolitan Bureau of Educational Testing Service. (The country).2547 (In Thai)
- [3] Chelim Malila. Principles and methods of teaching history in high school.Bangkok. Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Ramkhamhaeng University.2521 (In Thai)
- [4] Tisana Khammani. Science teaching: knowledge for the learning process there. Performance. Bangkok: Bureau of Printing, Chulalongkorn University. 2551(In Thai)
- [5] Tisana Khammani. Science Teaching. Edition 3. Bangkok: Dan Net Dhaka print.2547 (In Thai)
- [6] Pissamai Doemsunther.A Study of grade 10th students' Analytical Thinking Skill in history s31103 course being taught through historical method together with using community Learning Resources. Department of Curriculum and Instruction. Faculty of Education, Khon Kaen University.2555 (In Thai)
- [7] Laddawan Jimarsa. A Study of grade 10th students' Analytical Thinking Skill using 7E Learning Cycle on Civics, Culture and Social Life Learning Substance. Department of Curriculum and Instruction. Faculty of Education, Khon Kaen University.2554 (In Thai)

- [8] Somnuek Onsang. The Effects of learning Activities Based on History Method Jigsaw Technique Toward Academic Achievement, The Critical Thinking Ability and Attitude in Thai History of Mathayomsuksa 5 Students . Thesis Master of Education Degree Department of Research and Development Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University. (In Thai)
- [9] Anupong Chumwaengwapee. The Effect of Backward Design learning Unit Using Historical Methodology on Critical Thinking for Mathayomsuksa IV students. Department of Curriculum and Instruction. Faculty of Education, Khon Kaen University. 2553 (In Thai)